

ს-90
საქართველოს
საბჭოთა

მუშათა და გლეხთა მთავრობის

კანონთა და განკარგულებათა კრებული

სახალხო კომისარათა საბჭოს და ეკონომიური საბჭოს

საქმეთა მმართველობის გაყოფაზე

1930 წ. დეკემბრის 19.

№ 21

ნაწილი პირველი

შ ი ნ ა ა რ ს ი :

ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის დადგენილება.

317. საბჭოთა არჩევნებისა და საბჭოთა ყრილობების მოწვევის ინსტრუქციის დამტკიცების შესახებ.

ინსტრუქცია მუშათა, გლეხთა და წითელარმიელთა დეპუტატების საბჭოების არჩევნებისა და საბჭოთა ყრილობების მოწვევის შესახებ.

ცენტრალური აღმასრულებელი კომისიების დადგენილება

317. დადგენილება ც. ა. კ.

საბჭოთა არჩევნებისა და საბჭოთა ყრილობების მოწვევის ინსტრუქციის დამტკიცების შესახებ.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის კონსტიტუციის 95 მუხლის საფუძველზე და თანახმად სსრ კავშირის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმის 1930 წ. ოქტომბრის 3-ის დადგენილებისა და ამიერ-კავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის 1930 წ. ოქტომბრის 19-ის დადგენილებისა, საბჭოთა არჩევნების ინსტრუქციის დამტკიცების შესახებ, სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი ადგენს:

1. დამტკიცებულ და სამოქმედოდ შემოღებულ იქნეს მთლად საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის ტერიტორიაზე ამასთანავე დართული ინსტრუქცია მუშათა, გლეხთა და წითელარმიელთა დეპუტატების საბჭოების არჩევნებისა და საბჭოთა ყრილობების მოწვევის შესახებ.

2. 1-ლ მუხლში აღნიშნული ინსტრუქციის ძალაში შესვლის დღიდან გაუქმებულ იქნეს სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომი-

ტეტის მიერ 1928 წლის ნოემბრის 21-ს დამტკიცებული ინსტრუქცია მუშათა, გლეხთა და წითელარმიელთა დეპუტატების საბჭოების არჩევნებისა და საბჭოთა ყრილობების მოწვევის შესახებ (საქ. სსრ კან. კრ. 1929 წ. მე-5 №-ი, მუხ. 39).

3. მე-2 მუხლში აღნიშნული მომენტიდან ძალა-დაკარგულად ჩაითვალოს სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის დადგენილებანი: 1) 1928 წ. დეკემბრის 5-ის თარიღისა, „განსაკუთრებული საარჩევნო ნორმების დაწესების შესახებ აჭარისტანის ავტონომიური სოც. საბჭ. რესპუბლიკისათვის“ (საქ. სსრ კან. კრ. 1929 წ. მე-2 №-ი, მუხ. 19), 2) 1929 წ. იანვრის 30-ის თარიღისა, „საბჭოთა არჩევნების ინსტრუქციის მე-6 მუხლის „ბ“ პუნქტის შენიშვნის შეცვლისა და მე-8 მუხლისათვის მეორე შენიშვნის დამატების შესახებ“ (საქ. სსრ კან. კრ. 1929 წ. მე-6 №-ი, მუხ. 49), 3) 1929 წ. მაისის 10-ის თარიღისა, „საბჭოთა არჩევნების ინსტრუქციის მე-6 მუხლის „კ“ პუნქტის შეცვლის შესახებ“ (საქ. სსრ კან. კრ. 1929 წ. მე-14 №-ი, მუხ. 149), 4) 1930 წ. აგვისტოს 11-ის თარიღისა, „მუშათა, გლეხთა და წითელარმიელთა დეპუტატების საბჭოების არჩევნებისა და საბჭოთა ყრილობების მოწვევის თაობაზე“ გამოცემული სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის ინსტრუქციის მე-5 მუხლისათვის „კ“ ლიტერის დამატებისა და მე-6 მუხლის ლიტ. „ბ“ შენიშვნის შეცვლის შესახებ“ (საქ. სსრ კან. კრებ. 1930 წ. მე-16 №-ი, მუხ. 258) და 5) 1930 წ. აგვისტოს 11-ის თარიღისა, „მუშათა, გლეხთა და წითელარმიელთა დეპუტატების საბჭოების არჩევნებისა და საბჭოთა ყრილობების მოწვევის თაობაზე“ გამოცემული სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის ინსტრუქციის მე-8 მუხლისათვის მე-2 შენიშვნის დამატების შესახებ“ (საქ. სსრ კან. კრ. 1930 წ. მე-16 №-ი, მუხ. 259).

4. იმავე მომენტიდან ძალადაკარგულად ჩაითვალოს სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მიერ 1930 წ. ოქტომბრის 15-ის თარიღით „საბჭოებისა და საბჭოთა ყრილობების მორიგი არჩევნების თაობაზე“ გამოცემული დადგენილების 8—16 მუხლები.

5. სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მიერ 1930 წ. აპრილის 6-ის თარიღით საარჩევნო კანონმდებლობის დარღვევის აღკვეთის თაობაზე გამოცემული დადგენილების მე-2 მუხლის მეორე ნაწილი (საქ. სსრ კან. კრ. 1930 წ. მე-10 №-ი, მუხ. 133) მიღებულ იქნეს შემდეგი რედაქციით:

„საარჩევნო კომისიების მუშაობის დასრულების შემდეგ საარჩევნო უფლებას მოკლებულ პირთა სიაში შეიძლება მხოლოდ იმ მოქალაქეების შეტანა, რომელნიც უფლება-აყრილი არიან სასამართლოს განაჩენით ან რომელნიც გაერთიანებული სახელმწიფო პოლიტიკური სამმართველოს ორგანოების მიერ აღმინისტრაციული წესით არიან გადასახლებული. აღნიშნული პირების შეტანა საარჩევნო უფლებას მოკლებულთა სიაში მოხდება სოფლებში და იმ ქალაქებში, სადაც სასოფლო საბჭოებია დაარსებული, სარაიონო აღმასრულებელი

კომიტეტის დადგენილებით, ხოლო იმ ქალაქებში, სადაც საქალაქო საბჭოებში, და მათთან შეერთებულ სოფლებში, — საქალაქო საბჭოების დადგენილებით.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრუ-
ლებელი კომიტეტის თავმჯდომარე მ. ცხაკაია.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრუ-
ლებელი კომიტეტის მდივანი ს. თოდრია.

1930 წ. ნოემბრის 9.
ტფილისი-სასახალე.

ი ნ ს ტ რ უ ქ ც ი ა

მუშათა, გლეხთა და წითელარმიელთა დემუტატების საბჭოების არჩევანისა და საბჭოთა შრილობების მოწვევის შესახებ.

თ ა ვ ი |.

მოქალაქეთა საარჩევნო უფლება.

1. უფლება აირჩიოს და არჩეულ იქნეს საბჭოებში ეკუთვნის, ეროვნებისა, რასისა, ბინადრობისა და სხვ. განურჩევლად, საქართველოს სოციალისტური საბჭოთა რესპუბლიკის ორივე სქესის შემდეგ მოქალაქეთ, რომელთაც არჩევნების დღისათვის 18 წელი შესრულებიათ:

ა) ვინც ცხოვრების სახსარს სარგო და ზოგად-სასარგებლო შრომით პოულობს, როგორც არის მაგალითად: ვაჭრობა-მრეწველობასა და სასოფლო მეურნეობაში დაქირავებული ყველა დარგისა და კატეგორიის მუშა და მოსამსახურე, მიწის მუშა-გლეხი, რომელიც დაქირავებულ შრომას არ გამოიყენებს მოგების მიზნით, შინამრეწველი და ხელოსანი, საბჭოთა დაწესებულების მოსამსახურე და სხვ., აგრეთვე ვინც შინაურ მეურნეობას ეწევა და ამით შესაძლებლობას აძლევს დასახელებული კატეგორიების პირთ გასწიონ სარგო შრომა;

ბ) მუშათა და გლეხთა წითელი არმიისა და წითელი ფლოტის წითელ-არმიელთა და წითელფლოტელთ.

შენიშვნა. ამ მუხლში აღნიშნულნი პირნი არ დაკარგავენ საარჩევნო უფლებას მაშინაც, თუ ისინი მოკლებულნი იქნებიან შრომის უნარს ან დროებით უმუშევრად დარჩებიან.

2. აქტიური და პასიური საარჩევნო უფლებით საქართველოს სოციალისტური საბჭოთა რესპუბლიკის მოქალაქეებთან თანასწორად სარგებლობს კავშირის სხვა საბჭოთა რესპუბლიკის ყველა მოქალაქე, რომელიც საქართველოს სოციალისტური საბჭოთა რესპუბლიკის ტერიტორიაზე იმყოფება, თუ ის შეესაბამება 1-ლი მუხლით გათვალისწინებულ პირობებს.

3. საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკა, იცავს რა ყველა ქვეყნისა და ეროვნების მშრომელთა სოლიდარობას, ყველა პოლიტიკურ უფლებასთან ერთად აქტიურ და პასიურ საარჩევნო უფლებას ანიჭებს უცხოელებსაც, რომელ-

ნიც მის ტერიტორიაზე რაიმე შრომას ეწევიან და ეკუთვნიან მუშათა კლასს, ან გლეხობას, რომელიც არ სარგებლობს სხვისი შრომით.

შენიშვნა. ცენტრალური საარჩევნო კომისიის ან აფხაზეთის სსრ-ისა, აჭარისტანის ავტონ. სსრ-ისა და სამხრეთ-ოსეთის ავტონ. ოლქის ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტებთან არსებული საარჩევნო კომისიების დადგენილებით საბჭოთა არჩევნებში მონაწილეობის უფლება შეიძლება მიენიჭოს აგრეთვე მოსამსახურეთა კატეგორიის უცხოელ მოქალაქეებს, რომელნიც საბჭ. სოც. რესპ. კავშირის ტერიტორიაზე ცხოვრობენ, უკეთუ საკმაოდ დამტკიცებულია მათი სრული ლოიალობა საბჭოთა მთავრობის მიმართ.

4. ვერ აირჩევენ და ვერ იქნებიან არჩეულნი, თუნდაც ეკუთვნოდნენ მოქალაქეთა ერთ-ერთ 1-ლ მუხლში ჩამოთვლილ კატეგორიას:

ა) ვინც მოგების მიზნით სარგებლობდა ან ამ ქამად სარგებლობს დაქირავებული შრომით;

ბ) ვინც უშრომოდ მიღებული შემოსავლით ცხოვრობდა ან ამ ქამად ცხოვრობს, როგორცაა კაპიტალის სარგებელი, საწარმოს შემოსავალი, ქონების შემოსავალი და სხვა;

გ) ვინც კერძო ვაჭრობას და აგრეთვე სავაჭრო და საკომერციო შუამავლობას ეწეოდა ან ამ ქამად ეწევა;

დ) ყველა სარწმუნოებისა და რჯულის რელიგიური კულტის სასულიერო მსახურნი, როგორც ყოფილნი, ისე ახლანდელნი;

ე) მოსამსახურე და აგენტი ყოფილი პოლიციისა, ჯანდარმთა ცალკე კორპუსისა, დამკველი განყოფილებისა და საქართველოს მენშევიკური მთავრობის შინაგან საქმეთა სამინისტროს საგანგებო რაზმისა, რუსეთში ყოფილი მეფის საგვარეულოს წევრი, აგრეთვე ის პირი, ვინც ხელმძღვანელობას უწევდა პოლიციას, ჟანდარმერიას და დამსჯელ ორგანოებს;

ვ) ვისაც სისხლის სამართლის კანონიერ ძალაში შესული განაჩენით გადაწყვეტილი აქვს სოციალური დაცვის ღონისძიება, რომელსაც თან სდევს უფლებათა შეზღუდვა, სასამართლოს განაჩენით დადგენილ ვადამდე;

ზ) ვინც დადგენილი წესისამებრ ცნობილია სულით ავადმყოფად ან შეშლილად, ან ვინც მეურვეობაში იმყოფება.

5. მოქალაქეთა ცალკეული კატეგორიების შორის საარჩევნო უფლება ჩამოერთმევა:

ა) იმ მიწადმომქმედს, მესაქონლეს, შინამრეწველს და ხელოსანს, რომელიც გამოიყენებს სასენონო ან მუდმივ დაქირავებულ შრომას ისეთი რაოდენობით, რითაც მისი მეურნეობა სცილდება შრომითი მეურნეობის ფარგალს.

შენიშვნა. შრომითი მეურნეობის დამახასიათებელი ნიშანი ამ შემთხვევაში ის არის, რომ დაქირავებულ შრომას აქვს დამხმარე მნიშვნელობა, და ოჯახში მყოფი ყველა შრომისუნარიანი წევრი აუცილებლად მონაწილეობს ყოველდღიურ მუშაობაში.

ბ) იმ მიწადმომქმედსა და მესაქონლეს, რომელსაც სამიწადმომქმედო და სამესაქონლეო მეურნეობასთან ერთად აქვს სარეწაო და სამრეწველო საწარმო

(წისკვილი, ბურღულის საფეკველი და სხვა) მექანიკური ძრავით, ან ისეთი, სადაც გამოყენებულია მუდმივი ან სასეზონო დაქირავებული შრომა;

გ) იმ პირს, რომელიც სისტემატიურად აქირავებს რთულ სასოფლო-სამეურნეო მანქანებს მექანიკური ძრავით, დიდი თევსსაქერი ნავტურკლის მეპატრონეს, რომელსაც იგი იჯარით აქვს გაცემული, და აგრეთვე იმას, ვისაც დაუკაბლებია გარემო მოსახლეობა მუშა-საქონლისა, სასოფლო-სამეურნეო მანქანებისა და სხვათა მიწოდებით, ან ვინც მუდმივად აწოდებს მოსახლეობას ფულად ან საქონლის კრედიტს კაბალურ პირობებზე (მევახშეები);

დ) იმ პირს, რომელიც იჯარით იღებს მიწას ისეთ პირობებზე, რასაც სარაიონო საგადასახადო კომისია სცნობს კაბალურ პირობებად მიწის გამცემისათვის;

ე) იმ პირს, რომელიც იჯარით იღებს ბაღებს, ვენახებს და სხვას სავაჭრო და სამრეწველო ექსპლოატაციის მიზნით;

შენიშვნა. ბაღების, ვენახების და სხვ. იჯარით აღება ისეთი რაოდენობით და ისეთი პირობებით, რაც არ გამოდგება საფუძვლად მოიჯარადრის მთლიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადით ინდივიდუალური წესით დაბეგვრისათვის, არ შეიძლება ჩაითვალოს აგრეთვე მოიჯარადრისათვის საარჩევნო უფლების ჩამორთმევის საფუძვლად.

ვ) იმ პირს, რომელიც სისტემატიურად აქირავებს საცხოვრებლად ან საწარმოს მოსათავსებლად გაწყობილ ცალკეულ შენობას, იმ შემთხვევაში, უკეთეს სათანადო მეურნეობა, შენობების ასეთი გაქირავებით მიღებული შემოსავლის რაოდენობის მიხედვით, მიეკუთვნება იმ მეურნეობათა კატეგორიას, რომელნიც მთლიან სასოფლო-სამეურნეო გადასახადით ინდივიდუალური წესით იბეგრებიან;

ზ) სამრეწველო ტიპის საწარმოს მეპატრონეს და მოიჯარადრეს, რომელიც ეწევა მოსახლეობის ექსპლოატაციას ამა თუ იმ სამუშაოს გაცემით სახლში შესასრულებლად, ან ამ საწარმოს იჯარით ან ქვე-იჯარით გაცემით;

თ) ფაბრიკა-ქარხნის ტიპის საწარმოს მეპატრონეს და მოიჯარადრეს;

ი) თეთრი ჯარების ყოფილ ოფიცრებსა და მოხელეებს (უკეთეს ისინი არ უდგებიან მე-6 მუხლის „მ“ პუნქტის მოქმედებას), აგრეთვე კონტრრევოლუციონური ბანდების ხელმძღვანელებს;

კ) იმ პირს, ვინც პირდაპირ თუ არაპირდაპირ ხელმძღვანელობას უწევდა პოლიციის, ჟანდარმერიის და დამსჯელი ორგანოების მოქმედებას, როგორც სამეფო წყობილების დროს, ისე თეთრი კონტრრევოლუციონური მთავრობების დროს, როგორც არიან: ყოფილი მინისტრი, მისი ამხანაგი, სამინისტროთა დეპარტამენტის დირექტორი, გენერალ-ჭუბერნატორი, იმ ადგილის მთავარ-მართებელი, სადაც შემოღებული იყო საგანგებო* დაცვის წესები, სამხედრო და სამოქალაქო გუბერნატორი, ვიცე-გუბერნატორი, აგრეთვე მათთან მყოფი განსაკუთრებულ მინდობილობათა მოხელე, შინაგან საქმეთა სამინისტროს მოხელე, საპატიმრო უწყების ყველა ყოფილი მოსამხახურე, თავად-აზნაურობის საგუბერნიო და სამაზრო წინამძღოლნი, სასამართლო პალატის სისხლის სამართლის დეპარტამენტის თავმჯდომარე და წევრი, აგრეთვე სასამართლოს პალატის პრო-

კურორი და პროკურორის ამხანაგი; განსაკუთრებულ დიდ საქმეთა გამომძიებელი; სამხედრო სასამართლოს თავმჯდომარე და წევრი; იმ საგამომძიებლო კომისიის თავმჯდომარე და წევრი, რომელიც კონტრრევოლუციონურ მთავრობათა ტერიტორიაზე მოქმედობდა; საგუბერნიო სამმართველოს წევრი; საერობო, საგლეხო და მახრის უფროსი და ის პირი, რომელსაც რევოლუციამდე ეჭირა საკომანდრო თანამდებობა სადისციპლინო ბატალიონში; აგრეთვე იმ პირს, ვისაც მენშევიკური მთავრობის დროს საქართველოში ეჭირა: მინისტრისა, მისი ამხანაგისა, გენერალ-გუბერნატორისა, საგანგებო კომისარისა, სახალხო გვარდიის შტაბის თავმჯდომარისა და წევრისა, საგანგებო და სამხედრო საველე სასამართლოს წევრისა და პროკურორისა, შინაგან საქმეთა სამინისტროს კანცელარიის დირექტორის და ვიცე-დირექტორისა, იმავე სამინისტროს ადმინისტრაციული განყოფილების უფროსისა და უფროსის თანაშემწისა, ადმინისტრაციის ინსპექტორისა და საპატიმროების ინსპექტორის თანამდებობა;

ლ) ადმინისტრაციული წესით გადასახლებულ პირს, გადასახლების ვადის განმავლობაში, აგრეთვე იმას, ვისაც საარჩევნო უფლება ჩამორთმეული აქვს სასამართლოს განაჩენით;

მ) იმ პირთა ოჯახის წევრებს, რომელთაც საარჩევნო უფლება ჩამორთმეული აქვთ ამა ინსტრუქციის მე-4 მუხლის „ა“, „ბ“, „გ“, „დ“ და „ე“ პუნქტებისა და ამა მუხლის შესაბამისი პუნქტების საფუძველზე, უკეთუ ისინი ნივთიერად დამოკიდებული არიან საარჩევნო უფლებას მოკლებულ პირზე, და მათი არსებობის წყაროს არ წარმოადგენს დამოუკიდებელი ზოგად-სასარგებლო შრომა.

შენიშვნა. საპატიმრო ადგილებში მოთავსებული პირნი საბჭოების არჩევნებში მონაწილეობას არ მიიღებენ.

6. საარჩევნო უფლება არ ჩამოერთმევათ შემდეგი კატეგორიების პირთ, უკეთუ ისინი ამ უფლებას არ არიან მოკლებულნი სხვა საფუძველების მიხედვით:

ა) მიწადმოქმედ გლეხს და მესაქონლეს, რომელიც გამოიყენებს თავის მეურნეობაში ერთი მუდმივი მუშის დაქირავებულ შრომას განსაკუთრებული გარემოების გამო, როგორცაა: ავადმყოფობა, მობილიზაცია, მუშათა და გლეხთა წითელ არმიის გაწვევა, საზოგადოებრივ თანამდებობაზე არჩევა, რაც მოითხოვს მეურნეობის ჩამოშორებას, და სხვა, სანამ ასეთი მდგომარეობა იარსებებს;

ბ) მიწადმოქმედს, რომელიც ცაცხოველებული მუშაობის პერიოდში დაიქირავებს სასეზონო მუშა-ხელს პურის, ტექნიკური კულტურის და ბალახის მოსავლის ასაღებად, ისეთი რაოდენობით, რაც ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის კანონმდებლობის მიხედვით არ გამოიწვევს ინდივიდუალური წესით დაბეგრას;

გ) მიწადმოქმედ გლეხს, რომელიც სხვაგან მიდის სასეზონო სამუშაოზე და ამ დროისათვის დაიქირავებს თავის მეურნეობაში არა უმეტეს ერთი მუშისა, და აგრეთვე ასეთი გლეხის ოჯახის წევრებს;

დ) მესაქონლეს, რომელსაც ერთი მწყემსი ჰყავს დაქირავებული, უკეთუ მწყემსის შრომას დამხმარე ხასიათი აქვს და ოჯახში მყოფი შრომისუნარიანი წევრები ყოველდღიურ მუშაობაში მონაწილეობას ღებულობენ;

ე) ფაბრიკისა და ქარხნის მუშას და მისი ოჯახის წევრებს, რომელთაც არ გაუწყვეტიათ კავშირი სოფლის მეურნეობასთან და რომელნიც თავის მეურნეობაში გამოიყენებენ არა უმეტეს, ვიდრე ერთი მუდმივი დაქირავებული მუშის შრომას;

ვ) მიწადმოქმედ გლეხს, მესაქონლეს და მეთევხეს, რომლებიც თავის შრომის პროდუქტებს ბაზარზე ასაღებენ;

ზ) საცხოვრებელ შენობების მეპატრონეს, როდესაც ამ შენობის შემოსავალი არ აღემატება საშემოსავლო გადასახადით დაუბეგრავ მინიმუმს;

თ) სხვადასხვაგვარ საწარმოთა მეპატრონეს (ქარაქის სადღეები და ზეთის სახდელი, ბურღულის საფქველი, მატყლის საჩეჩი, ერთთვალაიანი წისქვილი და სხვ.), სადაც არაა გამოყენებული მექანიკური ძრავი და დაქირავებული შრომა, იმ შემთხვევაში, უკეთუ მას დაკაბალებული არა ჰყავს გარემო მოსახლეობა სამუშაოს სახლში მიცემით, ან უკეთუ აღნიშნული საწარმოები იჯარით არა აქვს გაცემული;

ი) შინა-მრეწველსა და ხელოსანს, რომელიც ეწევა შრომითს მეურნეობას დაქირავებული მუშა-ძალის გამოყენებლად, ან რომელსაც წარმოების პირობების გამო დაქირავებული ჰყავს ერთი მოზრდილი მუშა, ან აწარმოებს შრომითს მეურნეობას ორი შეგირდის დახმარებით;

შენიშვნა. ამ პუნქტში აღნიშნულ შინა-მრეწველებსა და ხელოსნებს არ ჩამოერთმევა საარჩევნო უფლება იმ შემთხვევაშიაც, უკეთუ ისინი ყიდიან ბაზარზე მარტო თავის წარმოების ნაკეთობას;

კ) საქართველოს მენშევიკური მთავრობის არმიის ყოფილ ოფიცრებს;

ლ) იმ მუშებს, მშრომელ გლეხებსა და ყაზახებს, მოსამსახურეებს, შინა-მრეწველებსა და ხელოსნებს, რომელნიც თავის დროზე თეთრი ჯარების რიგებში მობილიზაციით იყვნენ გაწვეულნი;

მ) თეთრი ჯარების იმ ყოფილ ოფიცერსა და სამხედრო მოხელეს, რომლებიც შემდეგ იმყოფებოდნენ მუშათა და გლეხთა წითელ არმიის რიგებში და აქტიურ მონაწილეობას იღებდნენ საბჭოთა ხელისუფლების შეიარაღებულ დაცვაში; აგრეთვე იმათ, ვინც ამჟამად იმყოფება მუშათა და გლეხთა წითელი არმიის ნამდვილ სამხედრო სამსახურში;

შენიშვნა. მონაწილეობის მიღება საბჭოთა ხელისუფლების შეიარაღებულ დაცვაში გულისხმობს სამხედრო დავალებათა ყოველივე შესრულებას სამოქალაქო ომის დროს მუშათა და გლეხთა წითელ არმიის ნაწილებში და სამმართველოებში, როგორც ფრონტზე, ისე ზურგში.

ნ) საქართველოს მენშევიკური მთავრობის მილიციის ყოფილ კომისრებს და მილიციის სხვა თანამშრომლებს;

ო) იმ პირს, ვინც ცხოვრობს სახელმწიფო სესხის მოგებისა და პროცენტების შემოსავლით, აგრეთვე სახელმწიფო შემნახველ შრომითს საღაროში შეტანილი ფულის შემოსავლით.

შენიშვნა. საზღვარგარეთიდან სსრ კავშირის მოქალაქის მიერ არსებულ წესით ფულადი თანხისა და ფასეულობის მიღება (პენსია, მემკვიდრეობა, ალუმინტი, დაზღვევა) თავისთავად არ შეიძლება საფუძვლად დაედვას ამ პირებისათვის საარჩევნო უფლების ჩამორთმევას.

პ) შრომისა და ომის ინვალიდებს, რომლებიც განსაკუთრებულ მიზეზების გამო ეწვეიან წვრილ ვაჭრობას და დაბეგრილი არიან სარეწაო გადასახადით იმ საწარმოთა და სარეწავთა ნუსხის მე-5 მუხლის თანახმად, რომელნიც მტკიცე განაკვეთით იბეგრებიან (კერძო საწარმოთა და სარეწავთა სარეწაო გადასახადის დებულების 1-ლი დანართი), აგრეთვე იმ პირთ, რომლებიც დროებით აწარმოებენ ასეთსავე წვრილ ვაჭრობას უმუშევრობისა ან დროებითი ინვალიდობის გამო;

ჟ) იმ პირს, რომელიც თავისი შრომისათვის იღებს საპროცენტო სასყიდელს სახელმწიფო და კოოპერატიული ორგანიზაციებისაგან, აგრეთვე იმ სააქციო საზოგადოებისაგან, რომელიც სახელმწიფო ან კოოპერატიული კაპიტალის უპირატესი მონაწილეობით მოქმედებს;

რ) იმ პირს, ვინც დაქირავებით ან რელიგიური საზოგადოების არჩევით ასრულებს ადმინისტრატიულ-ხამეურნეო და ტექნიკურ მოვალეობას რელიგიური წესების შესრულებისა და რელიგიური შენობების მოვლის საქმეში, როგორც არის მაგალითად: მაგლობელი, ორგანიტი, დარაჯი, დამლაგებელი, ზარების მრეკავი და სხვ., აგრეთვე საეკლესიო-სამრევლო საბჭოს წევრს;

ს) თავისუფალი პროფესიის პირს, რომელიც ზოგად-სასარგებლო შრომას ეწევა;

ტ) იმ პირის ოჯახის წევრებს, რომელიც საარჩევნო უფლებას მოკლებულა, უკეთუ ისინი ნივთიერად ამ პირზე დამოკიდებული არ არიან, და მათი არსებობის წყაროს წარმოადგენს დამოუკიდებელი და ზოგად-სასარგებლო შრომა.

საარჩევნო უფლება არ ჩამოერთმევათ ასეთ უფლებას მოკლებულ პირთა იმ შეილებსაც, რომლებმაც სრულწლოვანებას მიაღწიეს 1925-სა და შემდეგ წლებში და რომლებიც სრულწლოვანებამდე იმყოფებოდნენ მშობელთა კმაყოფაზე, დღეს კი ეწვეიან დამოუკიდებელ ზოგად-სასარგებლო შრომას, თუნდაც ისინი დედ-მამასთან ცხოვრობდნენ.

თ ა ვ ი ი I.

მოქალაქეთათვის საარჩევნო უფლების აღდგენის წესი.

7. იმ პირთ, ვინც მოკლებული არიან საარჩევნო უფლებას, როგორც ებსპლოატატორთა კლასის წარმომადგენელნი (მემამულე, ბურჟუაზია, რელიგიური კულტის მსახურნი), აგრეთვე პოლიციისა, ჟანდარმერიისა და საპატიმრო უწყების ყოფილ დაბალ ტექნიკურ მოსამსახურეებს შეიძლება აღედგინოს საარ-

ჩვენო უფლება, უკეთეს ისინი არა ნაკლებ ხუთი წლისა ეწვეიან სარგო და ზოგად-სასარგებლო შრომას და დამტკიცეს თავისი ლოიალობა საბჭოთა ხელისუფლების მიმართ.

ამ პირთ საარჩევნო უფლება აღედგინება სარაიონო საარჩევნო კომისიისა, ქ. ტფილისის, ქუთაისის, ფოთის, ბათუმის და სოხუმის საქალაქო-საარჩევნო კომისიებისა, აფხაზეთის სსრ-ის, აჭარისტანის ავტონ. სსრ-ის და სამხრეთ-ოსეთის ავტონ. ოლქის ცაკ-ებთან არსებული საარჩევნო კომისიებისა და ცენტრალური საარჩევნო კომისიის დადგენილებით. აღნიშნული კომისიების დადგენილება საარჩევნო უფლების აღდგენის შესახებ უნდა დამტკიცებულ იქნეს სათანადო სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტის, ქალაქის საბჭოს ან სათანადო ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმის მიერ კუთვნილებისამებრ.

შენიშვნა. აღნიშნულ ორგანოებს შეუძლიანთ აღუდგინონ ამ მუხლში ჩამოთვლილ პირებს საარჩევნო უფლება ხუთი წლის სტაჟის უქონლადაც იმ შემთხვევაში, უკეთეს ეს პირები პროფკავშირის წევრები არიან, და ამის შესახებ აღძრული იქნება სათანადო შუამდგომლობა.

8. იმ პირთ, ვინც საარჩევნო უფლებას მოკლებული არიან ამა ინსტრუქციის მე-4 მუხლის „ე“ პუნქტისა და მე-5 მუხლის „კ“ პუნქტის ძალით, პოლიციის, ჟანდარმერიის და საპატიმრო უწყებების დაბალ ტენიკურ მოსამსახურეთა გამოკლებით, რომელნიც მე-7 მუხლში არიან აღნიშნულნი, ცალკეულ შემთხვევაში შეიძლება აღედგინოს საარჩევნო უფლება სრ. საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმის განსაკუთრებული დადგენილებით, უკეთეს ეს პირნი ამჟამად სარგო და ზოგად-სასარგებლო შრომას ეწვეიან ან და დამტკიცეს თავისი ლოიალობა საბჭოთა ხელისუფლების მიმართ.

9. საარჩევნო კომისიების მუშაობის დამთავრების შემდეგ მე-7 მუხლში აღნიშნულ პირთა შუამდგომლობას საარჩევნო უფლებაში აღდგენის შესახებ უშუალოდ გადასწყვეტს სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტი, ტფილისის, ქუთაისის, ფოთის, ბათუმის და სოხუმის საქალაქო საბჭო, აფხაზეთის სსრ-ის, აჭარისტანის ავტონ. სსრ-ის და სამხრეთ-ოსეთის ავტონ. ოლქის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტების პრეზიდიუმები, ან სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმი.

10. ადმინისტრატიულად გადასახლებულებს, აგრეთვე იმ პირთ, ვის შესახებაც სასამართლოს გამოტანილი აქვს განაჩენი, რომელიც მათ ართმევს საარჩევნო უფლებას (მუხ. 5, პ. „ლ“), საარჩევნო უფლება აღედგინება, თუ კი ეს უფლება მათ არა აქვთ ჩამორთმეული რაიმე სხვა საფუძველზე, თვინიერ სათანადო ორგანოს სპეციალური დადგენილებისა, იმ მომენტიდან, როდესაც მათ მიმართ შესწყდება ადმინისტრატიული ან სასამართლოს რეპრესიის მოქმედება.

11. იმ პირთ, რომელთაც საარჩევნო უფლება აღდგენილი აქვთ ზემდგომი საბჭოებისა და აღმასრულებელი კომიტეტების მიერ, არ შეიძლება ჩამოერთვას საარჩევნო უფლება იმავე საფუძველზე ხელისუფლების ქვემდგომი ორგანოების მიერ.

თ ა ვ ი III.

საარჩევნო კომისიები.

12. საბჭოთა არჩევნებისათვის დაარსდება შემდეგი საარჩევნო კომისიები:

- ა) ცენტრალური საარჩევნო კომისია;
- ბ) აფხაზეთის სოც. საბჭ. რესპუბლიკისა, აჭარისტანის ავტონომიურ სოც. საბჭ. რესპუბლიკისა და სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიური ოლქის საარჩევნო კომისიები;

გ) სარაიონო-საარჩევნო კომისიები;

დ) საქალაქო-საარჩევნო კომისიები;

ე) სასოფლო-საარჩევნო კომისიები.

13. ცენტრალურ საარჩევნო კომისიას შეადგენს სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმი 23 წევრისაგან საარჩევნო კამპანიის მომზადებისა და გატარების ხელმძღვანელობისათვის მთელს რესპუბლიკაში.

14. აფხაზეთის სოც. საბჭ. რესპუბლიკისა, აჭარისტანის ავტონომიური სოც. საბჭ. რესპუბლიკისა და სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიური ოლქის საარჩევნო კომისიებს შეადგენენ აღნიშნული რესპუბლიკებისა და ოლქის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტების პრეზიდიუმები. ამ კომისიებში შევლენ: თავმჯდომარე, ორი წარმომადგენელი სათანადო რესპუბლიკისა და ოლქის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და თითო წარმომადგენელი პროფკავშირთა შენაერთისა, ახალგაზრდა ლენინელთა სრულიად საკავშირო კომუნისტური კავშირისა, მუშა-ქალთა და გლეხ-ქალთა შრომისა და ყოფა-ცხოვრების გაუმჯობესების ადგილობრივი კომიტეტისა, ადგილობრივი ქალაქის საბჭოსი, ეროვნულ უმცირესობათა, წითელი არმიისა და ფლოტისა, წარმოებათა მუშებისა, კოლმეურნეებისა, გლეხთა ურთიერთ დამხმარე საზოგადებათა და სხვა საზოგადოებრივი ორგანიზაციებისა (კოოპერაციის, „თავდაცვა-ავიაქიმის“ და სხვ.).

აღნიშნული საარჩევნო კომისიების წევრებს დაამტკიცებს სათანადო რესპუბლიკისა და ოლქის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმი, ხოლო თავმჯდომარეებს დანიშნავს, ცენტრალური საარჩევნო კომისიის წარდგენით, სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმი.

15. სარაიონო საარჩევნო კომისიას შეადგენს სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტი. ამ კომისიის შემადგენლობაში უნდა შედიოდნენ თავმჯდომარე, ორი წარმომადგენელი სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტისა და თითო წარმომადგენელი რაიონში შემავალი საქალაქო საბჭოებისა, პროფკავშირების სარაიონო შენაერთისა, ახალგაზრდა ლენინელთა სრულიად საკავშირო კომუნისტური კავშირისა, მუშა-ქალთა და გლეხ-ქალთა შრომის და ყოფა-ცხოვრების გაუმჯობესების ადგილობრივი კომიტეტისა, ეროვნულ უმცირესობათა, წარმოებათა მუშებისა, კოლმეურნეებისა, სარაიონო გლეხკომისა და სხვა საზოგადოებრივი

ორგანიზაციებისა (კოოპერაციისა, თავდაცვა-ავიაქიმისა და სხვ.), აგრეთვე წითელი არმიისა და ფლოტისა (იმ ადგილებში, სადაც მათი ნაწილებია დაბინავებული).

16. საქალაქო საარჩევნო კომისიები, სათანადო საბჭოს დადგენილებით, მოეწყობიან ქალაქ ტფილისში, ბათუმში, სოხუმში, ქუთაისში, ფოთში, გორში, სტალინისში, ბორჯომში, ჭიათურაში და სამტრედიისში.

17. საქალაქო საარჩევნო კომისიების შემადგენლობაში შევლენ: თავმჯდომარე, ორი წარმომადგენელი სათანადო ქალაქის საბჭოსი და თითო წარმომადგენელი პროფკავშირთა შენაერთისა, ახალგაზრდა ლენინელთა სრულიად საქავშირო კომუნისტური კავშირისა, ქალთა სადელეგატო კრებებისა, ეროვნულ უმცირესობათა, წარმოებათა მუშებისა და საზოგადოებრივი ორგანიზაციებისა (კოოპერაციისა, „თავდაცვა-ავიაქიმისა“ და სხვ.), აგრეთვე წითელი არმიისა და ფლოტის წარმომადგენელი (იმ ქალაქებში, სადაც მათი ნაწილებია დაბინავებული).

ტფილისის, ქუთაისის და ფოთის საქალაქო საარჩევნო კომისიებში, გარდა აღნიშნული ორგანიზაციების წარმომადგენლებისა, უნდა შედიოდნენ აგრეთვე წარმომადგენლები იმ სოფლის საბჭოებისა, რომლებიც აღნიშნული ქალაქების საბჭოებთან არიან შეერთებული, გლახთა ურთიერთ-დამხმარე საზოგადოებათა, კოლმეურნეებისა და მუშა-ქალთა და გლეხ-ქალთა შრომისა და ყოფა-ცხოვრების გაუმჯობესების კომიტეტისა.

18. სარაიონო-საარჩევნო კომისიებისა და ტფილისის, ქუთაისის და ფოთის საქალაქო საარჩევნო კომისიების წევრებს დაამტკიცებს სათანადო სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტი ან საქალაქო საბჭო კუთვნილებისამებრ, ხოლო თავმჯდომარეებს ცენტრალური საარჩევნო კომისიის წარდგენით დაამტკიცებს სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმი.

19. ბათონისა და სოხუმის საქალაქო საარჩევნო კომისიების წევრებს დაამტკიცებს სათანადო ქალაქის საბჭო, ხოლო თავმჯდომარეებს სათანადო რესპუბლიკის საარჩევნო კომისიის წარდგენით დანიშნავენ კუთვნილებისამებრ აფხაზეთის სსრ და აჭარისტანის ავტონომ. სსრ ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტების პრეზიდიუმები.

20. გორის, სტალინისის, ბორჯომის, ჭიათურის და სამტრედიის საქალაქო საარჩევნო კომისიების წევრებს დაამტკიცებს სათანადო ქალაქის საბჭო, ხოლო თავმჯდომარეებს დანიშნავენ სათანადო სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტი.

21. ქალ. ტფილისში, ბათუმში, სოხუმში და ქუთაისში სათანადო ქალაქის საბჭოს დადგენილებით შეიძლება დაარსებულ იქნენ დამხმარე საარჩევნო კომისიები დიდ ფაბრიკებში, ქარხნებში და სხვა საწარმოებში.

22. სასოფლო საარჩევნო კომისია მოეწყობა სასოფლო საბჭოსთან. ამ კომისიაში შევლენ: თავმჯდომარე, ორ-ორი წარმომადგენელი სასოფლო საბჭოსი და გლახთა ურთიერთ დამხმარე საზოგადოებათა და თითო წარმომადგენელი ახალგაზრდა ლენინელთა სრულიად საქავშირო კომუნისტური კავშირისა, ქალთა დელეგატთა კრებისა, ეროვნულ უმცირესობათა, ღარიბ გლეხ-

თა ჯგუფებისა, მოჯამაგირეებისა, წარმოებათა მუშებისა, პროფესიონალური კავშირებისა და სხვა საზოგადოებრივი ორგანიზაციებისა (კოოპერაციის, „თავდაცვა-ავიჰიმისა“ და სხვ.), აგრეთვე წითელი არმიისა და ფლოტის წარმომადგენელი (იმ ადგილებში, სადაც მათი ნაწილებია დაბინავებული).

სასოფლო-საარჩევნო კომისიის წევრებს დაამტკიცებს სასოფლო საბჭო, ხოლო კომისიის თავმჯდომარეს დანიშნავს სათანადო სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტი.

უენიშვნა. სასოფლო-საარჩევნო კომისიების თავმჯდომარეებს იმ სოფლებში, რომლებიც ქალაქებთან არიან შეერთებული, დანიშნავს სათანადო საქალაქო საბჭო.

23. საარჩევნო კომისიები შესდგებიან საბჭოთა არჩევნების დროისათვის და დაიშლებიან ერთი თვის შემდეგ საარჩევნო კამპანიის დამთავრების დღიდან, სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმის განკარგულებით.

უენიშვნა. 1. საარჩევნო კომისიები თავის მუშაობისათვის გამოიყენებენ იმ აღმასრულებელი კომიტეტებისა და საქალაქო და სასოფლო საბჭოების აპარატს, რომლებთანაც ისინი არიან დაარსებული.

უენიშვნა. 2. საარჩევნო კომისიების წევრები კომისიებში მუშაობისათვის განსაკუთრებულ გასამრჯელოს არ მიიღებენ.

24. საარჩევნო კომისიები ვალდებული არიან:

ა) ხელმძღვანელობა გაუწიონ სათანადო ტერიტორიის ფარგლებში საბჭოთა არჩევნების მომზადებასა და გატარებას;

ბ) თვალყური ადევნონ არჩევნების კანონიერებას და ყველა იმ წესებისა, ნორმებისა და ვადის შესრულებას, რაც დადგენილია საარჩევნო კამპანიისათვის, და შეუძლებელჰყონ მათი დარღვევა;

გ) თვალყური ადევნონ, რომ არჩევნების დროს არ მოხდეს ადმინისტრატიული ძალდატანება ამომრჩევლების მიმართ;

დ) ხელმძღვანელობა გაუწიონ ქვემდგომი საარჩევნო კომისიებისა და მათი რწმუნებულების მუშაობას;

ე) მოახსენონ სათანადო აღმასრულებელ კომიტეტებს ქვემდგომი საარჩევნო კომისიების დაშლისა ან ცალკე წევრების გადაყენების შესახებ;

ვ) ანგარიში მოსთხოვონ ქვემდგომ საარჩევნო კომისიებს მათი მუშაობის შესახებ და ზემდგომ საარჩევნო კომისიებსა და სათანადო საბჭოებსა და აღმასრულებელ კომიტეტებს წარუდგინონ ცნობები შემოღებული ფორმით არჩევნების მსვლელობის თაობაზე, აგრეთვე ყოველივე საჭირო მასალა და ანგარიში არჩევნების შესახებ;

ზ) განიხილონ დაწესებულ ვადაზე საჩივრები ქვემდგომი საარჩევნო კომისიების მოქმედების გამო და, უკეთეს საჭირო ექნება, გააუქმონ ამ კომისიების დადგენილებანი;

თ) გაგზავნონ თავის წარმომადგენლები ქვემდგომ საარჩევნო კომისიებში მათი მუშაობისა და საარჩევნო კამპანიის მსვლელობის გასაცნობად.

ცენტრალურ საარჩევნო კომისიას დაეკისრება აგრეთვე გამოსცეს ხელისუფლების ორგანოებისა და მოსახლეობისათვის სავალდებულო განმარტებანი საქ. სსრ საარჩევნო კანონმდებლობის შეფარდების შესახებ.

შენიშვნა. ზემდგომი საარჩევნო კომისიის ფუნქციებს იმ სასოფლო საარჩევნო კომისიების მიმართ, რომლებიც ქალაქებთან შეერთებულ სოფლებში არიან დაარსებული, განახოციელებს სათანადო საქალაქო საარჩევნო კომისია.

25. საქალაქო და სასოფლო-საარჩევნო კომისიებს, გარდა იმ მოვალეობათა, რაც ამა ინსტრუქციის 24 მუხლიდან გამომდინარეობს, დაეკისრება:

ა) შეადგინონ და დაამტკიცონ საარჩევნო უფლების მქონე პირთა (ამომრჩეველთა) სიები;

ბ) შეადგინონ იმ პირთა სიები, რომელნიც მოკლებულნი არიან საარჩევნო უფლებას, წარუდგინონ ეს სიები დასამტკიცებლად საქალაქო საბჭოს და სარაიონო აღმასრულებელ კომიტეტს კუთვნილებისამებრ და გამოაქვეყნონ ისინი აღნიშნული ორგანოების მიერ დამტკიცების შემდეგ.

გ) დაჰყონ სათანადო ტერიტორია საარჩევნო უბნებად;

დ) დაუგზავნონ სახელობითი საარჩევნო უწყებები ამომრჩევლებს და მიიღონ სხვა ღონისძიებანი საარჩევნო კრებების დროისა და ადგილის შესატყობინებლად;

ე) დანიშნონ თავის რწმუნებულები არჩევნებისათვის ცალკეულ საარჩევნო ჯგუფებში (პროფესიონალურ კავშირებში, მეოჯახე ქალთა, შინამრეწველთა, გლეხთა, წითელარმიელთა და სხვათა შორის).

შენიშვნა. სახელობითი საარჩევნო უწყებები საარჩევნო კრების დანიშნის შესახებ ქ. ტფილისში დაეგზავნება მხოლოდ იმ ამომრჩევლებს, რომელნიც არ შედიან საწარმოებსა და დაწესებულებებში და შეკავშირებული არ არიან პროფესიონალურ ორგანიზაციებად.

თ ა ვ ი IV.

ამომრჩეველთა და საარჩევნო უფლებას მოკლებულ პირთა სიების შედგენა.

26. როგორც ამომრჩეველთა, ისე საარჩევნო უფლებას მოკლებულ პირთა სიების შედგენისა და შემოწმების დროს სათანადო ორგანოებმა უნდა იხელმძღვანელონ ამა ინსტრუქციის 1—6 მუხლებით, რომლებითაც განზრახულია, საქ. სსრ კონსტიტუციის თანახმად, იმ პირთა წრე, ვინც საარჩევნო უფლებით სარგებლობს, და აგრეთვე იმ პირთა და მოქალაქეთა ცალკეული კატეგორიების წრე, ვინც საარჩევნო უფლებას მოკლებულია.

27. საარჩევნო უფლების მქონე პირთა (ამომრჩეველთა) სიებს შეადგენენ და დაამტკიცებენ საქალაქო და სასოფლო საარჩევნო კომისიები: სოფლად—ცალკე თვითეული სოფლისათვის, ხოლო ქალაქებში—საწარმოო ან პროფესიონალური ერთეულების მიხედვით. იმ ამომრჩეველთა სიები, რომლებიც არ შედიან საწარმოებში და დაწესებულებებში და არ არიან შეკავშირებული პრო-

ფესიონალურ ორგანიზაციებში, შედგენილი იქნებიან ტერიტორიალურ ერთეულების მიხედვით (რაიონი, უბანი და სხვ.).

28. საარჩევნო უფლებას მოკლებულ პირთა მუდმივი სახელობრივი აღრიცხვა დაევალება სასოფლო და საქალაქო საბჭოებს. საქალაქო საბჭოები ამ აღრიცხვას განახორციელებენ სათანადო ადმინისტრაციული ორგანოების (ადმინისტრაციული განყოფილებების) მეშვეობით.

29. 28 მუხლში აღნიშნული ორგანოები ვალდებული არიან შეკრიბონ დოკუმენტალური ხასიათის ცნობები იმ პირთა შესახებ, ვისაც საარჩევნო უფლება უნდა ჩამოერთვას. ასეთი ცნობები იქნება:

ა) იმ პირთათვის, რომელთაც საარჩევნო უფლება სასამართლოს მიერ აქვს ჩამორთმეული, ან ვის შესახებაც სასამართლოს გამოტანილი აქვს განაჩენი მათი განდევნის შესახებ მუდმივი საცხოვრებელი ადგილიდან, — განაჩენის ასლი ან სათანადო სასამართლო ორგანოს ცნობა;

ბ) იმ პირთათვის, ვინც დაქირავებულ შრომას გამოიყენებს მოგების გამოსარჩენად; ან ვინც ვაჭრობას ეწევა, აგრეთვე იმ პირთათვის, რომლებიც უშრომოდ მიღებული შემოსავლით ცხოვრობენ, საფინანსო ორგანოების ცნობები მათ მიერ საშემოსავლო და სარეწავო გადასახადების გასტუმრების შესახებ, დამზღვევი სალაროების ცნობები დაზღვევის თანხების შეტანის შესახებ, ცნობები მათზე იჯარით გაცემული სავაჭრო სადგომების შესახებ და სხ.

გ) სულით ავადმყოფთა და შეშლილთათვის — ჯანმრთელობის ორგანოების აქტები ან აქტების შემოწმებული ასლები სულით ავადმყოფად ან შეშლილად ცნობის შესახებ; მეურვეობაში მყოფთათვის — სათანადო სამეურვეო ორგანოების ცნობები;

დ) ყოფილი პოლიციის მსახურთა და აგენტებისა, რელიგიური კულტის მსახურთა და ყველა დანარჩენ პირთათვის, ვინც ამა ინსტრუქციის მე-5 მუხლშია ჩამოთვლილი — ადმინისტრაციული ორგანოებისა, საქალაქო და სასოფლო საბჭოებისა ან გაერთიანებული სახელმწიფო პოლიტიკური სამმართველოს ორგანოების ცნობები.

30. ის ორგანოები, რომლებიც საარჩევნო უფლებას მოკლებულ პირთა აღრიცხვას აწარმოებენ, გადასცემენ სათანადო სასოფლო და საქალაქო საარჩევნო კომისიებს მათ მიერ შეკრებილ მასალას, რაც წარმოადგენს საფუძველს საარჩევნო უფლებას მოკლებულ პირთა სიების შედგენისათვის.

31. საარჩევნო უფლებას მოკლებულ პირთა სიებს შეადგენენ საბჭოთა არჩევნების მომზადებისა და ჩატარების პერიოდში მხოლოდ სასოფლო და საქალაქო საარჩევნო კომისიები და დამტკიცებენ: სოფლებში და იმ ქალაქებში, სადაც სასოფლო საბჭოებია, — სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტები; ხოლო იმ ქალაქებში, სადაც საქალაქო საბჭოებია, და მათთან შეერთებულ სოფლებში საქალაქო საბჭოები.

საარჩევნო უფლებას მოკლებულ პირთა სიების შედგენა მოხდება დოკუმენტალური ხასიათის ცნობების მიხედვით (მ. 29).

32. საქ. სოც. საბჭ. რესპუბლიკის ტერიტორიაზე მცხოვრები უცხოელნი, რომელნიც არა მშრომელთა კატეგორიებს ეკუთვნიან და რომელნიც ამა ინსტრუქციის მე-3 მუხლის ძალით საარჩევნო უფლებით ვერ ისარგებლებენ, არ უნდა იქნენ შეტანილი საარჩევნო უფლებას მოკლებულ პირთა სიაში, ან ამომრჩეველთა სიაში.

33. საარჩევნო კომისიები გამოაქვეყნებენ სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტებისა და საქალაქო საბჭოების მიერ დამტკიცებულ იმ პირთა სიებს, რომელნიც საარჩევნო უფლებას მოკლებული არიან, ადგილობრივ ბეჭედითი ორგანოში გამოცხადებისა და თვალსაჩინო ადგილას გამოკიდების გზით 15 დღით ადრე მაინც სათანადო საბჭოს არჩენებამდე.

34. საარჩევნო კომისიების მუშაობის დასრულების შემდეგ საარჩევნო უფლებას მოკლებულ პირთა სიაში შეიძლება შეტანილ იქნეს მხოლოდ ის, ვინც სასამართლოს მიერ უფლება აყრილია ან ვინც გაერთიანებული სახელმწიფო პოლიტიკური სამმართველოს ორგანოების მიერ ადმინისტრაციული წესითაა გადასახლებული. სოფლებში და იმ ქალაქებში, სადაც სასოფლო საბჭოებია, აღნიშნული პირების შეტანა საარჩევნო უფლებას მოკლებულთა სიაში დაევალება სარაიონო აღმასრულებელ კომიტეტებს, ხოლო იმ ქალაქებში, სადაც საქალაქო საბჭოებია, და მათთან შეერთებულ სოფლებში, — საქალაქო საბჭოებს.

35. საარჩევნო უფლებას მოკლებულ პირთა სიებიდან იმ მოქალაქეების გამორიცხვა, რომლებიც ამ სიებში უმართებულოდ არიან ჩარიცხული, შეუძლიან როგორც იმ ორგანოს, რომელმაც სიები დაამტკიცა (სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტი და საქალაქო საბჭო), ისე აფხაზეთის სსრ-ისა, აჭარისტანის ავტონ. სსრ-ისა და სამხრეთ-ოსეთის ავტონ. ოლქის საარჩევნო კომისიებს, და აგრეთვე ცენტრალურ საარჩევნო კომისიას.

თ ა ვ ი V.

საარჩევნო უფლებას მოკლებულ პირთა საჩივრების განხილვა.

36. იმ პირს, რომელიც ჩარიცხულია საარჩევნო უფლებას მოკლებულ პირთა სიაში, შეუძლიან გაასაჩივროს ეს დადგენილება იმ წესით, რაც აღნიშნულია ამა ინსტრუქციის მე-37—41 მუხლებში.

37. მოქალაქემ საჩივარი უნდა შეიტანოს იმ საარჩევნო კომისიაში, რომელმაც სია შეადგინა.

38. საარჩევნო კომისია, რომელიც საჩივარს მიიღებს, ვალდებულია სამი დღის განმავლობაში მიღების შემდეგ გაუგზავნოს იგი თავის დასკვნით და მთელი ქონებული მასალით სარაიონო აღმასრულებელ კომიტეტს ან საქალაქო საბჭოს კუთვნილებისამებრ, ამასთან სასოფლო საარჩევნო კომისია საჩივარს ვაგზავნის სარაიონო აღმასრულებელ კომიტეტში სარაიონო საარჩევნო კომისიის მეშვეობით, რომელიც თავის მხრივ მისცემს საჩივრის გამო დასკვნას სამი დღის ვადაზე საჩივრის მიღების შემდეგ.

შენიშვნა. სასოფლო-საარჩევნო კომისია იმ სოფლებში, რომლებიც ქალაქებთან არიან შეერთებული, ვაგზავნის საჩივარს სათანადო საქალაქო საბჭოში საქალაქო-საარჩევნო კომისიის მეშვეობით, რომელიც თავის მხრივ მისცემს საჩივრის გამო დასკვნას სამი დღის ვადაზე საჩივრის მიღების შემდეგ.

39. სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმი ან საქალაქო საბჭოს პრეზიდიუმი განიხილავენ საჩივარს სამი დღის განმავლობაში და თავის გადაწყვეტილებას აცნობებენ მოჩივარს სათანადო საარჩევნო კომისიის მეშვეობით.

40. სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტის და საქალაქო საბჭოს პრეზიდიუმის დადგენილება, რომლითაც მოჩივარს უარი ეთქვა საარჩევნო უფლებას მოკლებულ პირთა სიიდან გამორიცხვაზე, შეიძლება განსაჩივრებული იქნეს: სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტისა და იმ საქალაქო საბჭოს პრეზიდიუმის დადგენილება, რომელიც ცალკეულ ადმინისტრაციულ-სამეურნეო ერთეულადაა გამოყოფილი, — ცენტრალურ საარჩევნო კომისიაში ან აფხაზეთის სსრ-ისა, აჭარისტანის ავტონ. სსრ-ისა და სამხრეთ-ოსეთის ავტონ. ოლქის საარჩევნო კომისიებში კუთვნილებისამებრ, ხოლო იმ საქალაქო საბჭოს პრეზიდიუმის დადგენილება, რომელიც სარაიონო აღმასრულებელ კომიტეტს ექვემდებარება, — სარაიონო აღმასრულებელ კომიტეტში. აღნიშნული ორგანოები შეიდიან დღის განმავლობაში განიხილავენ მათთან შემოსულ საჩივრებს და თავის გადაწყვეტილებას აცნობებენ მოჩივრებს და სათანადო სარაიონო აღმასრულებელ კომიტეტს ან საქალაქო საბჭოს.

შენიშვნა. ამ მუხლში აღნიშნული საჩივრები უნდა შეტანილ იქნენ იმ სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტისა და საქალაქო საბჭოს პრეზიდიუმის მეშვეობით, რომელმაც გამოიტანა დადგენილება პირვანდელი საჩივრის დაკმაყოფილების უარყოფის შესახებ; აღნიშნული პრეზიდიუმი ვალდებულია სამი დღის ვადაზე ვაგზავნოს საჩივარი კუთვნილებისამებრ თავისი დასკვნით და ყველა იმ მასალის თანდართვით, რაც საფუძვლად დაედვა უწყებულ პირისთვის საარჩევნო უფლების ჩამორთმევას.

41. სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტის დადგენილება მე-40 მუხლში აღნიშნული საჩივრების გამო შეიძლება განსაჩივრებულ იქნეს ცენტრალურ საარჩევნო კომისიაში ან აფხაზეთის სსრ-ის, აჭარისტანის ავტონ. სსრ-ის და სამხრეთ-ოსეთის ავტონ. ოლქის საარჩევნო კომისიებში კუთვნილებისამებრ.

42. საარჩევნო კომისიების მუშაობის დამთავრების შემდეგ საარჩევნო უფლებას მოკლებულ პირთა საჩივრების გამო აღძრულ საკითხებს გადასწყვეტენ სათანადო საბჭოები და აღმასრულებელი კომიტეტები.

43. მიმართვა საარჩევნო საქმეების გამო მთავრობის დაწესებულებისა და თანამდებობის პირისათვის და ამ დაწესებულების და პირის მიერ გაცემული დოკუმენტები და ცნობები არჩევნების საქმეების შესახებ განთავისუფლებულია ყოველივე გამოსაღებისაგან.

44. იმ მოქალაქის მიმართ, რომელსაც საჩივარი აქვს შეტანილი ზემდგომ ორგანოებში მისთვის საარჩევნო უფლების უმართებულოდ ჩამორთმევის გამო, სანამ ეს საჩივარი საბოლოოდ არ იქნება განხილული, არ შეიძლება განხორციელებულ იქნეს უფლების რომელიმე შეზღუდვა, გარდა საბჭოთა არჩევნებში მონაწილეობის უფლების შეზღუდვისა.

45. ის პირნი, რომლებიც ხელს შეუშლიან ამომრჩევლებს მათი საარჩევნო უფლების განხორციელების დროს, პასუხისგებაში უნდა იქნენ მიცემული საქ. სსრ სისხლის სამართლის კოდექსის თანახმად.

თ ა ვ ი VI.

საარჩევნო კრებები.

46. თვითეული ამომრჩეველი განახორციელებს საარჩევნო უფლებას მართო ერთ ადგილას, უკეთეს მუშაობისა და პროფესიის მიხედვით ამა თუ იმ პირს საარჩევნო უფლება ეკუთვნის რამდენსამე დაწესებულებაში ან რამდენსამე ადგილას, მას ნება ეძლევა აირჩიოს ადგილი, სადაც მიიღებს იგი მონაწილეობას არჩევნებში.

47. საბჭოს წევრებისა და კანდიდატების არჩევა მოხდება საარჩევნო კრებაზე.

48. საარჩევნო კრებას მოიწვევს საარჩევნო კომისია ან მისი რწმუნებული. საარჩევნო კრების მოწვევის დრო და ადგილი ამომრჩევლებს უნდა ეცნობოს სახელობითი უწყებების დაგზავნით, აგრეთვე შესაფერი განცხადების თვალსაჩინო ადგილზე გამოკიდებით, ბეკვდით ორგანოში გამოცხადებით და სხვა გზით, ხუთი დღით ადრე მაინც კრების გახსნამდე.

შენიშვნა. ქალ. ტფილისში ის ამომრჩევლნი, რომელნიც შედიან ამა თუ იმ საწარმოსა და დაწესებულებაში ან შეკავშირებული არიან პროფესიონალურ ორგანიზაციებად, არჩევნებში მონაწილეობისათვის მიიღებენ თავიანთ საწარმოსა და დაწესებულებისაგან ან პროფესიონალური კავშირისაგან განსაკუთრებულ ბილეთებს.

49. ქალაქებში და ქალაქის ტიპის დასახლებულ ადგილებში, აგრეთვე მსხვილ საბჭოთა მეურნეობებში საარჩევნო კრებები მოეწყობა წარმოებითი ერთეულების (საწარმო, დაწესებულება), პროფესიონალური კავშირების და მსხვილ საბჭოთა მეურნეობების მიხედვით.

მსხვილ სამრეწველო საწარმოებში არჩევნები შეიძლება მოხდეს ცალკეულ საამქროებში, სათანადო საქალაქო საბჭოს ან სარაიონო ადმინისტრაციული კომიტეტის ნებართვით.

50. ის მოქალაქეები, რომელნიც არ მუშაობენ საწარმოებში და დაწესებულებებში და შეკავშირებული არ არიან პროფესიონალურ ორგანიზაციებად, როგორც მაგალითად შინა-მრეწველები, დიასახლისები, მეეტლეები და სხვები, მონაწილეობას მიიღებენ არჩევნებში დანარჩენ ამომრჩევლებთან ერთად წარმო-

ებითი და პროფესიონალური ერთეულების მიხედვით მოწყობილ საარჩევნო კრებებზე, ან მათთვის ცალკე მოეწყობა საარჩევნო კრებები ტერიტორიალური ერთეულების მიხედვით (რაიონი, უბანი და სხვ.).

51. საარჩევნო უბნები ქალაქებში ისეთი ანგარიშით უნდა იქნენ მოწყობილი, რომ თვითეული უბნიდან ასარჩევი იყოს არა უმეტეს ხუთი დეპუტატისა.

52. სასოფლო საბჭოს არჩევნები მოეწყობა თვითეულ სოფელში ცალკე, თუ სოფელში 100 მცხოვრები მაინც არის. როდესაც მცხოვრებთა რიცხვი უფრო ნაკლებია, მაშინ ცალკეული სოფლები გაერთიანდებიან ერთი დეპუტატის ასარჩევად.

საარჩევნო კომისიას შეუძლიან თვითეული სოფელი დაჰყოს ცალკეულ საარჩევნო უბნებად, იმ პირობით, რომ თვითეულ საარჩევნო უბანში მცხოვრებთა რიცხვი 100-ზე ნაკლები არ იყოს.

53. სამანქანო-სატრაქტორო სადგურებისა და არა მსხვილ საბჭოთა მეურნეობის მუშები მონაწილეობას მიიღებენ უახლოეს სასოფლო საბჭოს არჩევნებში.

კოლმეურნეები საერთო წესით მონაწილეობას ლეზულობენ არჩევნებში სოფლის დანარჩენ მოსახლეობასთან ერთად.

54. დეპუტატების არჩევა საქალაქო საბჭოსათვის იმ სოფლებში, რომლებიც ქალაქთან არიან შეერთებული, საერთო წესით მოხდება იმ საარჩევნო კრებაზე, რომელიც მოწვეულია სასოფლო საბჭოს ასარჩევად.

დეპუტატების არჩევა სახალხო და საქალაქო საბჭოსათვის მოხდება განცალკევებული კენჭის ყრით.

55. საარჩევნო კრებაზე უნდა მოხდეს ყველა იმ პირთა აღნუსხვა, ვინც არჩევნებზე გამოცხადდა.

საარჩევნო კრებას შეიძლება დაესწროს მხოლოდ ის, ვისაც საარჩევნო უფლება აქვს.

56. საარჩევნო კრება კანონიერია, უკეთუ მას დაესწრო ამომრჩეველთა საერთო რიცხვის 50 პროცენტი მაინც.

საარჩევნო კრება, რომელზედაც ამომრჩეველთა 50 პროცენტზე ნაკლები ნაწილი გამოცხადდა ვერ შესდგება, რის შესახებაც დაიწერება ოქმი. ეს ოქმი დაერთვება საარჩევნო საქმეს, ხოლო საარჩევნო კრება გადაიტანება რომელიმე უახლოესი დღისათვის, რაც ეცნობება ამომრჩეველებს.

შენიშვნა. საქართველოს სსრ-ის მთიან ადგილებში საარჩევნო კრება კანონიერად ჩაითვლება, უკეთუ მას დაესწრება ამომრჩეველთა საერთო რიცხვის 40 პროცენტი მაინც.

57. საარჩევნო კრებას გახსნის საარჩევნო კომისიის რწმუნებული და გაუძღვება სამი პირის შემადგენლობით არჩეული პრეზიდიუმი საარჩევნო კომისიის რწმუნებულის თავმჯდომარეობით.

საარჩევნო კრების გახსნის შემდეგ თავმჯდომარე ვალდებულია:

ა) გააცნოს კრების დამსწრეთ არჩევნების წესი და წაიკითხოს ამა ინსტრუქციის 1-6, 46-58, 55-56 და 58-71 მუხლები;

ბ) გამოაცხადოს ამომრჩეველთა რიცხვი და არჩევნებზე მოსულ პირთა რიცხვი;

გ) გამოაცხადოს კანდიდატების სიები და ცალკეული კანდიდატურები, რომლებიც შემოვიდა საარჩევნო კრებამდე ან თვით საარჩევნო კრებაზე, იმის აღნიშვნით, თუ ვის მიერ არიან დასახელებული კანდიდატების სიები;

დ) გამოაცხადოს იმ პირთა რიცხვი, რომელნიც ამ საარჩევნო კრების მიერ უნდა იქნენ არჩეული.

58. საარჩევნო კრების დღის წესრიგი უნდა დაამტკიცოს თვით საარჩევნო კრებამ.

59. კენჭის ყრა საარჩევნო კრებაზე მოხდება ან სიებით ან ცალკე კანდიდატურებით, როგორც ამას კრება გადასწყვეტს.

შენიშვნა. სიებით კენჭის ყრის დროს შესაძლოა ცალკე კანდიდატის გამორიცხვა ამა თუ იმ სიიდან.

60. კანდიდატთა სიები ან ცალკე კანდიდატურები შეიძლება დასახელებულ იქნეს საზოგადოებრივი, პარტიული და პროფესიონალური ორგანიზაციების ან ცალკე მოქალაქეების მიერ, როგორც საარჩევნო კრებაზე, ისე ამ კრებამდეც კანდიდატთა სიების პრესაში გამოქვეყნებით ან თვალსაჩინო ადგილზე გამოკვრის საშუალებით.

61. საარჩევნო კომისიას და მის რწმუნებულს არა აქვთ უფლება წამოაყენონ თავის მხრით არც კანდიდატთა სია, არც ცალკეული კანდიდატურა.

62. თვითეული კანდიდატის შესახებ შეიძლება მოხდეს წინასწარი მსჯელობა, თუ კრება ამას საჭიროდ დაინახავს.

63. არჩევნები სწარმოებს ახილი კენჭის ყრით. არჩეულად ჩაითვლება ის პირი, ვინც კენჭის ყრის დროს მიიღებს იმ ამომრჩეველთა ხმების უმრავლესობას, რომელნიც საარჩევნო კრებას დაესწრენ.

64. დეპუტატებს საარჩევნო კრება აირჩევს იმ რაოდენობით, რომ 1 დეპუტატი მოდიოდეს: ტფილისში—200 ამომრჩეველზე, ქუთაისში—150 ამომრჩეველზე, ბათუმში—100 ამომრჩეველზე, სოხუმში, ფოთში, გორში, ქიათურაში, სტალინისში, ბორჯომში და სამტრედიაში—50 ამომრჩეველზე, დანარჩენ ქალაქებში და სოფლებში ყოველ 100 მცხოვრებზე.

65. უკეთეს საარჩევნო უბანში აღმოჩნდება საარჩევნო ნორმებს ზევით ამომრჩეველთა ან მცხოვრებთა განსაზღვრული რიცხვი, რომელიც თუმცა საარჩევნო ნორმას ვერ აღწევს, მაგრამ ამ ნორმის ნახევარზე ნაკლები არ არის, საბჭოში არჩეული უნდა იქნეს დამატებითი დეპუტატი.

66. ის საწარმო, სადაც ამომრჩეველთა რიცხვი თუმცა სრულ საარჩევნო ნორმას არ შეადგენს, მაგრამ ამ ნორმის 50 პროცენტს აღწევს, აირჩევს საბჭოში ერთ დეპუტატს.

67. წითელი არმიის საკადრო ნაწილები და ტერიტორიალური ნაწილების მუდმივი შემადგენლობა იმ სოფლებში და ქალაქებში, სადაც დანარჩენი მოსახლეობა აირჩევს საბჭოში დეპუტატებს მცხოვრებთა საერთო რიცხვის მიხედვით, აირჩევენ თავიანთ დეპუტატებს იმ ანგარიშით, რომ ერთი დეპუტატი მოდიოდეს 50 ამომრჩეველზე, ხოლო იმ ქალაქებში, სადაც დანარჩენი მოსახლე-

ობა აირჩევს დეპუტატებს ამომრჩეველთა რიცხვის მიხედვით, წითელი არმიის საკადრო ნაწილები და ტერიტორიალური ნაწილების მუდმივი შემადგენლობა აირჩევენ დეპუტატებს იმავე ანგარიშით, როგორც დანარჩენი მოსახლეობა.

უკეთუ წითელი არმიის საკადრო ნაწილში ან ტერიტორიალურ ნაწილის მუდმივ შემადგენლობაში ამა თუ იმ ადგილზე არ არის ამომრჩეველთა ის რიცხვი, რაც საჭიროა ერთი დეპუტატის არჩევისათვის, ეს ნაწილი არჩევნებისათვის შეუერთდება სხვა ნაწილებს, რომელნიც იმავე ადგილას იმყოფებიან, ხოლო თუ სხვა ნაწილები არ არიან, ან თუ გაერთიანების შემდეგაც ამომრჩეველთა რიცხვი იმ რაოდენობაზე ნაკლები აღმოჩნდება, რაც ერთი დეპუტატის არჩევისათვის არის საჭირო, ნაწილი, ან გაერთიანებული ნაწილები აირჩევენ საბჭოში ერთ დეპუტატს.

შენიშვნა. წითელი არმიის ტერიტორიალური ნაწილების ცვალებადი შემადგენლობა აირჩევს დეპუტატებს დანარჩენ მოსახლეობასთან ერთად და მათი თანასწორი ნორმით.

68. უკეთუ იმ სოფლების ტერიტორიაზე, რომლებიც ქალაქებთან არიან შეერთებული, რომელიმე საარჩევნო უბანში არ აღმოჩნდება მცხოვრებთა საკმაო რიცხვი ერთი დეპუტატის ასარჩევად საქალაქო საბჭოსათვის, ამ უბნის ამომრჩეველები უნდა შეუერთდნენ სხვა საარჩევნო უბნების ამომრჩეველთა იმავე სასოფლო საბჭოს ტერიტორიის ფარგლებში იმ წესით, რასაც სათანადო საარჩევნო კომისია დაადგენს.

69. თვითეული საარჩევნო კრება, დეპუტატების გარდა, აირჩევს მათ კანდიდატებს დეპუტატთა რიცხვის ერთი მესამედის რაოდენობით.

საბჭოს წევრთა კანდიდატები აირჩევიან დეპუტატების შემდეგ ცალკე კენჭის ყრით.

70. სასოფლო საბჭოს წევრებისა და მათი კანდიდატების არჩევის შემდეგ საარჩევნო კრება ცალკე კენჭის ყრით აირჩევს სასოფლო სარევიზიო კომისიას ხუთი წევრისა და ორი კანდიდატის შემადგენლობით.

71. უკეთუ სასოფლო საბჭოს არჩევნები რამდენსავე საარჩევნო უბანში მოხდება, სარევიზიო კომისიის წევრად დასახელებული პირის კანდიდატურა განცხადებულ უნდა იქნეს ყველა საარჩევნო უბანში. ამასთანავე არჩეულად ის კანდიდატი ჩაითვლება, რომელიც ხმათა უმეტესობას მიიღებს, ხოლო არა ნაკლებ საარჩევნო უბანში მონაწილე მოქალაქეების მიერ მიცემულ ხმათა რიცხვის ნახევრისა.

შენიშვნა. სარევიზიო კომისიის შემადგენლობაში არ შეიძლება არჩეულ იქნეს ის პირნი, რომლებიც ამჟამად სასოფლო საბჭოს წევრებათ ან კანდიდატებათ ითვლებიან, ის პირები კი, რომელნიც წინეთ იყვნენ სასოფლო საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარედ ან წევრად ან პასუხისაგები მომუშავეის თანამდებობა ეჭირათ სასოფლო საბჭოში, შეიძლება არჩეულ იქნეს სარევიზიო კომისიაში მხოლოდ იმ შემთხვევაში უკეთუ გასულია არა ნაკლებ ერთი წლისა, რაც ისინი პრეზიდიუმის შემადგენლობიდან გამოვიდნენ ან სასოფლო საბჭოში პასუხსაგები მომუშავეის თანამდებობა დასტოვეს.

72. საარჩევნო კრების მსვლელობისა და შედეგების შესახებ შედგენილი უნდა იქნეს, თანახმად შემოღებული ფორმისა, ოქმი, რომელსაც ხელს მოაწერს საარჩევნო კრების პრეზიდიუმი.

73. ყოველი არჩეული დეპუტატის შესახებ საარჩევნო კომისიამ უნდა შეადგინოს ანკეტა, თანახმად დამტკიცებული ფორმისა.

თ ა ვ ი VII.

არჩევნების გაუქმების წესი, ხელახალი არჩევნები და დამატებითი არჩევნები

74. არჩევნები გაუქმებულ იქნება, უკეთუ მათი წარმოების დროს დარღვეული იქნა სსრ კავშირის, ა.-კ. სფსრ-ის ან საქ. სსრ-ის კონსტიტუცია, სსრ კავშირის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის საარჩევნო ინსტრუქცია, ან ამა ინსტრუქციით დადგენილი წესები.

75. ზემოაღნიშნული მიზეზებით არჩევნები შეიძლება გაუქმებულ იქნეს:

ა) მთლიანად, ე. ი. საბჭოს წევრთა მთელი შემადგენლობის მიმართ;

ბ) ნაწილობრივ, ე. ი. საბჭოს ცალკეულ წევრთა მიმართ, ცალკეულ საარჩევნო უბნებში.

76. არჩევნები გაუქმებულ იქნება მთლიანად, უკეთუ დეპუტატთა ნახევარზე მეტი არჩეულია უკანონოდ (მ. 74). უკეთუ უკანონო არჩევნებს ადგილი ქონდა ერთსა ან რამდენსამე საარჩევნო უბანში, სადაც არჩეულია დეპუტატების საერთო რიცხვის უმცირესი ნაწილი, არჩევნები გაუქმებულ იქნება ნაწილობრივ ცალკეულ საარჩევნო უბანში.

77. არჩევნები შეიძლება გაუქმებულ იქნეს როგორც საქ. სსრ-ის შემადგენლობაში შემავალი რესპუბლიკისა, ოლქისა, ქალაქისა, ან რაიონის მთელს ტერიტორიაზე, ისე ამ ტერიტორიის ცალკეულ ნაწილში.

არჩევნების გაუქმება გამოცხადებულ უნდა იქნეს საყოველთაო ცნობისათვის ან ადგილობრივ პრესაში ან ამომრჩეველთა კრებებზე.

78. არჩევნების მთლიანად გაუქმება მოხდება ზემდგომი აღმასრულებელი კომიტეტის დადგენილებით, ხოლო არჩევნების ნაწილობრივ გაუქმება მოხდება სათანადო სასოფლო და საქალაქო საბჭოს დადგენილებით.

უენიშვნა. იმ სოფლებში, რომლებიც ქალაქებთან არიან შეერთებული, სასოფლო საბჭოს არჩევნების მთლიანად გაუქმება მოხდება სათანადო საქალაქო საბჭოს დადგენილებით.

79. ყველა განცხადება და საჩივარი არჩევნების წარმოების გამო შეტანილ უნდა იქნეს წერილობით ან სიტყვიერად 7 დღის განმავლობაში არჩევნების შემდეგ იმ საარჩევნო კომისიაში, რომელიც არჩევნებს ხელმძღვანელობდა.

80. საარჩევნო კომისია წარუდგენს შემოსულ განცხადებასა და საჩივარს თავის ახსნა-განმარტებით ზემდგომ საარჩევნო კომისიას 3 დღის ვადაზე.

ზემდგომი საარჩევნო კომისია ვალდებულია განიხილოს აღნიშნული განცხადება და საჩივარი 7 დღის განმავლობაში მიღების შემდეგ.

უკეთუ საჭირო იქნება არჩევნების მთლიანად ან ნაწილობრივ გაუქმება, საარჩევნო კომისია აღძრავს საკითხს ამის შესახებ სათანადო აღმასრულებელი კომიტეტის ან საბჭოს წინაშე (მ. 78).

81. უკეთუ არჩევნები გაუქმებულ იქნა, ახალი არჩევნები მოხდება ამა ინსტრუქციით გათვალისწინებული წესით, ამასთანავე თუ არჩევნები მთლიანად იქნა გაუქმებული, ახალი არჩევნების მოსახდენად მოეწყობა შესაფერი საარჩევნო კომისია ახალი შემადგენლობით, ხოლო უკეთუ არჩევნები ნაწილობრივ იქნა გაუქმებული, უნდა დანიშნულ იქნენ სათანადო საარჩევნო კომისიის ახალი რწმუნებულები.

82. მუშაობის დამთავრების შემდეგ საარჩევნო კომისიებმა უნდა გადასცენ მთელი საარჩევნო მასალა სათანადო საბჭოს ან აღმასრულებელ კომიტეტს.

83. უკეთუ დებუტატები ამომრჩევლების მიერ უკან გაწვეულ იქნებიან, საბჭო მათ ნაცვლად ჩარიცხავს საბჭოს წევრებად კანდიდატებს იმავე საარჩევნო უბნიდან, საიდანაც დებუტატები იყვნენ არჩეული, ხოლო თუ კანდიდატები არ არიან, დანიშნავს საბჭოს წევრების დამატებით არჩევნებს. დამატებითი არჩევნები დამტკიცებულ უნდა იქნეს სათანადო სასოფლო ან საქალაქო საბჭოს მიერ.

84. წინა მუხლში აღნიშნული წესი შესრულებული იქნება იმ შემთხვევაშიაც, უკეთუ საბჭოს ესა თუ ის წევრი გარდაიცვალა ან საბჭოს შემადგენლობიდან გამოვიდა საცხოვრებელი ადგილის გამოცვლისა, საარჩევნო უფლების დაკარგვისა და სხვა მიზეზების გამო.

85. უკეთუ 83—84 მუხლებით გათვალისწინებულ შემთხვევაში დამატებით ასარჩევია საბჭოს მთელი შემადგენლობის ნახევარზე მეტი, უნდა მოხდეს ხელახალი არჩევნები მთლად საბჭოს შემადგენლობისა არსებული წესით. ხელახალი არჩევნები დამტკიცებულ უნდა იქნეს ზემდგომი საბჭოსა და აღმასრულებელი კომიტეტის მიერ.

86. უკეთუ საბჭოს პრეზიდიუმის ან აღმასრულებელი კომიტეტის შემადგენლობიდან გამოვიდა მისი წევრების ნახევარზე მეტი, უნდა მოხდეს არჩევნები საბჭოს პრეზიდიუმის და აღმასრულებელი კომიტეტის მთელი შემადგენლობისა.

თ ა ვ ი VIII.

საბჭოებისა და საბჭოთა ყრილობების მოწვევა.

87. ახლად არჩეულ საბჭოს პირველ საორგანიზაციო სხდომას მოიწვევს სათანადო საარჩევნო კომისია. ამ სხდომაზე აირჩევიან საბჭოს აღმასრულებელი ორგანოები. საბჭოთა ყრილობებს მოიწვევენ სათანადო აღმასრულებელი კომიტეტები.

88. სარაიონო საბჭოთა ყრილობა შესდგება ყველა იმ სასოფლო საბჭოს წარმომადგენელთაგან, რომლებიც რაიონის ტერიტორიაზე იმყოფებიან, იმ ამგარიშით, რომ ერთი დელეგატი მოდიოდეს ყოველ 300 მცხოვრებზე, და რაი-

ონში შემაჯალ საქალაქო საბჭოების წარმომადგენელთაგან—იმ ანგარიშით, რომ ერთი დელეგატი მოდიოდეს ყოველ 60 ამომრჩეველზე.

89. სრულიად საქართველოს საბჭოთა ყრილობა შესდგება აფხაზეთის სსრ-ის, აჭარისტანის ავტონ. სსრ-ის, სამხრეთ-ოსეთის ავტონ. ოლქისა და სარაიონო საბჭოთა ყრილობების წარმომადგენელთაგან იმ ანგარიშით, რომ ერთი დელეგატი მოდიოდეს ყოველ 10.000 მცხოვრებზე იმ ადგილების საბჭოთაგან, სადაც საბჭოებს ირჩევენ მცხოვრებთა რაოდენობის მიხედვით, და ერთი დელეგატი—ყოველ 2.000 ამომრჩეველზე იმ ადგილების საბჭოთაგან, სადაც საბჭოებს ირჩევენ ამომრჩეველთა რაოდენობის მიხედვით, აგრეთვე ტფილისის, ქუთაისის და ფოთის საქალაქო საბჭოების წარმომადგენელთაგან—იმ ანგარიშით, რომ ერთი დელეგატი მოდიოდეს ქალაქის მოსახლეობის ყოველ 2.000 ამომრჩეველზე და ერთი დელეგატი—ამ ქალაქებთან შეერთებული სოფლების ყოველ 10.000 მცხოვრებზე.

90. აფხაზეთის სსრ-ის, აჭარისტანის ავტონ. სსრ-ის, სამხრეთ-ოსეთის ავტონ. ოლქის და სარაიონო საბჭოთა ყრილობები და ტფილისის, ქუთაისის და ფოთის საქალაქო საბჭოები, სრულიად საქართველოს საბჭოთა ყრილობისათვის დელეგატების არჩევასთან ერთად, აირჩევენ დელეგატებს ამიერ-კავკასიის საბჭოთა ყრილობისათვის: აფხაზეთის სსრ-ის, აჭარისტანის ავტონ. სსრ-ის, სამხრეთ-ოსეთის ავტონ. ოლქისა და სარაიონო ყრილობები—იმ ანგარიშით, რომ ერთი დელეგატი მოდიოდეს 15.000 მცხოვრებზე იმ ადგილების საბჭოთაგან, სადაც საბჭოებს ირჩევენ მცხოვრებთა რაოდენობის მიხედვით, და ერთი დელეგატი—ყოველ 3.000 ამომრჩეველზე იმ ადგილების საბჭოთაგან, სადაც საბჭოებს ირჩევენ ამომრჩეველთა რაოდენობის მიხედვით, ხოლო ქალ. ტფილისის, ქუთაისის და ფოთის საქალაქო საბჭოები იმ ანგარიშით, რომ ერთი დელეგატი მოდიოდეს ქალაქის მოსახლეობის ყოველ 3.000 ამომრჩეველზე და ერთი დელეგატი—ამ ქალაქებთან შეერთებული სოფლების ყოველ 10.000 მცხოვრებზე.

91. საბჭოს და საბჭოთა ყრილობის არჩევის კანონიერებისა და დებუტატების რწმუნებულების სისწორის შესამოწმებლად თვითეული საბჭო და საბჭოთა ყრილობა აირჩევს სამანდატო კომისიას.

შემოწმების შედეგებს სამანდატო კომისია მოახსენებს კუთვნილებისამებრ საბჭოს ან საბჭოთა ყრილობას, რომელიც გამოიტანს დადგენილებას არჩევნების სისწორისა და დებუტატების უფლებამოსილების შესახებ.

შენიშვნა. წინანდელი შემადგენლობის საბჭოს პრეზიდიუმისა და აღმასრულებელი კომიტეტის წევრს, რომელიც საბჭოს ან საბჭოთა ყრილობის წევრი არ იქნება, აქვს სათათბირო ხმის უფლება.

92. საბჭოს და საბჭოთა ყრილობას შეუძლიანთ აირჩიონ პრეზიდიუმისა და აღმასრულებელი კომიტეტის შემადგენლობაში, აგრეთვე თავის წარმომადგენლად ზემდგომი ყრილობისათვის, არა მარტო ამ საბჭოს და ყრილობის წევრი, არამედ ყოველი მოქალაქე, რომელსაც საარჩევნო უფლება აქვს მიუხედავად მისი საცხოვრებელი ან სამუშაო ადგილისა.

93. საბჭოთა ყრილობის მუშაობის დაწყების შემდეგ ხელისუფლების აღმასრულებელ ორგანოდ დარჩება წინანდელი შემადგენლობის სათანადო აღმასრულებელი კომიტეტი, რომლის ფუნქციებიც შესწყდება მხოლოდ ახალი შემადგენლობის აღმასრულებელი კომიტეტის პირველი სხდომის მოწვევის შემდეგ.

94. ახალი საბჭოს პრეზიდიუმისა და აღმასრულებელ კომიტეტის არჩევის შემდეგ მოწვეულ უნდა იქნეს აღნიშნული ორგანოების საორგანიზაციო სხდომა წინანდელ შემადგენლობასთან ერთად.

შენიშვნა. წინანდელი შემადგენლობის პრეზიდიუმისა და აღმასრულებელი კომიტეტის წევრებს, რომელნიც არჩეული არ იქნებიან ახალ შემადგენლობაში, აგრეთვე მის განყოფილებათა გამგეებს ამ სხდომაზე აქვს სათათბირო ხმის უფლება.

95. ახლად არჩეული საბჭოს თავმჯდომარე, აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე და განყოფილებათა გამგეები, როდესაც თავის მოვალეობის აღსრულებას შეუდგებიან, მიიღებენ სათანადო აქტებით საქმეებსა და ქონებას წინანდელი შემადგენლობისაგან.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი
კომიტეტის თავმჯდომარე მ. ცხაკაია.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი
კომიტეტის მდივანი ს. თოდრია.

1930 წ. ნოემბრის 9.
ტფილისი — სასახლე.